

แม่ท้าพระเวศเมืองไทรบุรี
"ลักษณาเดหา"

ย

ชุมนุมกองเรือในช่องแคบของหลาด
เพื่อช่วยเมืองกลางฝักจืดพันภัยพม่า
เมื่อ พ.ศ.๒๓๕๒
ตามท้องเรื่อง "ซาแอร์ สุลต่าน เมาลานา"

ลักษณาเดหา แม่ท้าพระเวศเมืองไทรบุรี นำท้าพระเวศเดหาที่ตาลีบงนั้นได้ผนวกเข้าเป็นท้าเดียวกัน จากนั้นหลวงคำแห่งสงครามจึงนำเรือออกจาก "รมเบ็ง"? มุ่งไปที่ "ช่องแคบบันญัง" (ช่องหลาดเกาะยาว) เรือทอดสมออยู่ที่ช่องหลาดเกาะยาวได้สักครู่ก็เห็นกองเรือของพัทลุงแล่นมาจาก "เกาะกาหลาด" ยคนเหล่านี้ขาดเสบียงอาหารและไม่กล้ารบกับพวกพม่าซึ่งมีกำลังพลมากกว่า กองทัพนครศรีธรรมราชซึ่งเจ้าพระยานครน้อย (โอรสสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช) ก็เช่นเดียวกัน ชวนกันหนีกลับไป ช่องแคบ "กอระ"? เพราะต้องการเรือที่จะสมทบกับกองกำลังสยามซึ่งมาจากที่อื่น เมื่อไม่เห็นว่ามีใครมาก็เคลื่อนทัพไปที่เกาะยาวทำให้ข้าหลวงฯ โกรธมาก แต่ท่านลักษณาเดหาที่กับหลวงฤทธิสงครามเมืองตาลีบงช่วยกันคลี่คลายปัญหา จึงทำให้กองทัพพัทลุงรอดตัวไม่ถูกทำโทษ

เกาะกาหลาด และท้าเรือหินกอง ตำบลเกาะยาวใหญ่

กองทัพเรือเดหา ตาลีบง สงขลา ออกเรือมุ่งหน้าไปที่ "อุโมงมีรูป" (ช่วยด้วย ที่ไหนละเนี่ย)
ค้างคืนที่นั่นได้เพียงหนึ่งคืนก็ต้องย้อนกลับเข้าไปอยู่ที่ช่องแคบของหลาดเกาะยาวอย่างเดิมเพราะว่าไม่อาจฝ่าคลื่นลมได้ ต้องพายเรือตลอดคืนไปพักทัพที่เอโกรนาฆา (เกาะนาคา) พร้อมกันนั้นก็ได้ออบหมายให้ผู้บังคับการเรือของตาลีบงที่ชื่อ เอลัก และผีพายที่เป็นชาวเลไปสอดแนมที่เกาะกลางฝักจืดและที่ต้นฉมฉาม (แหลมยามู) ว่าพวกพม่าอยู่น้อยอย่างไรสอดแนมอยู่ที่กลางฝักจืดได้สามคืนก็ได้ข้อมูลพม่าพอเพียง ดังนั้นเมื่อถึงยามาคทัพแม่ลงป่องเรือทุกลำถึงตอนสมอจากช่องหลาดแล้วแล่นหน้าไปถึงที่ช่องแคบ "เลเฮียร์" (เอาหลาว ที่ไหนกันละเนี่ย) เป็นจุดแรก

ย

กองทัพเรือของเดหา ตาลีบง สงขลาแยกกันออกเรือไปจากเอโกรนาฆา (เกาะนาคา) เรือของเตอมึงมงเกิดวิวอย่างแรงต้องช่วยกันพายไปที่ช่องแคบเลเฮียร์? ทำให้ขบวนกองทัพเรือต้องเสียรูป ครั้นตึกคืนวันศุกร์ฤกษ์ยามยามดีก็ยกกองทัพออกจากช่องแคบเลเฮียร์? เข้าไปใกล้ต้นฉมฉาม (แหลมยามู) ระหว่างทางเรือของเตอมึงมงเกิดวิวเหมือนเก่าอีก เข้ามืดต้องแวะเข้าแอบอยู่ที่เกาะเปอนาฆา (เกาะนาคา) พอใกล้สว่างก็พายเรือเข้าไปใกล้ต้นฉมฉาม (แหลมยามู) ส่วนกองทัพพมานั้นพอฟ้าสว่างก็ยกขบวนไปที่ค่ายแล้วยิงปืนใหญ่เข้าใส่ก่อนเท่าที่มองเห็นนั้น พม่ามีเรือรบ ๑๙ ลำเป็นเรือว่างเปล่าเพราะผู้คนนั้นไปรวมกันอยู่ที่ในค่ายกลางฝักจืด พม่าสร้างค่ายห้าแห่งเรียงกันอยู่บนภูเขาและติดปืนใหญ่ไว้พร้อม กองทัพสยามยกพลไปจนถึงชายหาดปหลมยามู ก็ระดมยิงเข้าไปที่ค่ายพม่าแตกกระเจิง

ย

ช่องแคบของหลาด และควนของหลาด

กองทัพเรือเดหาและสยามถอยทัพไปตั้งหลักที่เกาะญอร์? พักทัพที่นั่นได้หนึ่งวัน คืนนั้นก็เห็นเพลิงลุกโชติตรงกลางเมืองกลางฝักจืด รุ่งเช้าเมื่อพายเรือไปที่เกาะเปอนาฆา (เกาะนาคา) จึงทราบจากพวกกลางที่นั่นว่าพม่าเผาเมืองกลางฝักจืด (จนได้ชื่อต่อมาว่า ป่าคอก) จนเมืองกลางฝักจืดเสียหายแล้ว เมืองกลางจึงร้างไปตั้งแต่นั้น จนรัชกาลที่ ๓ โปรดฯ ให้สร้างเมืองกลางที่การุง (เมืองพังงาปัจจุบัน) แล้วย้ายไปเมืองกลางเมืองใหม่ เมืองภูเก็ตที่บ้านเกาะแก้ว ก็ย้ายไปเป็นเมืองภูเก็ตเกิดใหม่ที่นั่น แต่ก็ยังมีอำนาจปกครองเกาะยาว (ปู่เหลาบันยั้ง) ต่อไปอีกระยะหนึ่ง จนเกาะยาวเป็นส่วนหนึ่งของจังหวัดพังงา

...

***

ประวัติศาสตร์ย [สาขามนุษยศาสตร์](#)
ต้นฉบับย [ชาร์แอ์ สุลต่าน เมอลานา](#)

.

-ย ยทย ดอบกั๊บ

ย ยทย [25 นาทึ](#)

-

[สมหมาย ป็นพุทธศิลป์](#)

ผู้เขียน

.

ขอขอบคุณศาสตราจารย์ ดร.สุริวงศ์ พงษ์ไพบูลย์ ที่ได้นำงานแปลชาร์แอ์ สุลต่าน เมอลานา มาเผยแพร่ในงานสัมมนาประวัติศาสตร์กลาง ครั้งที่ ๒ ที่โรงแรมภูเก็ตเมอร์ลิน พ.ศ.๒๕๓๙

.

ขอขอบคุณศาสตราจารย์ ดร.รัตติยา สาและ ผู้แปล Syair Sultan Maulana
ให้พวกเรามีโอกาสอ่านและนำมาใช้งานการมัคคุเทศก์เพื่อความจำเรือของการท่องเที่ยวเกาะยาว